

MSZ/T prEN ISO 22000
Élelmiszer-biztonsági
irányítási rendszerek

MINŐSÉGFEJLESZTÉSI TANÁCSADÓ KFT.

Alkalmazhatóság/érintettek köre

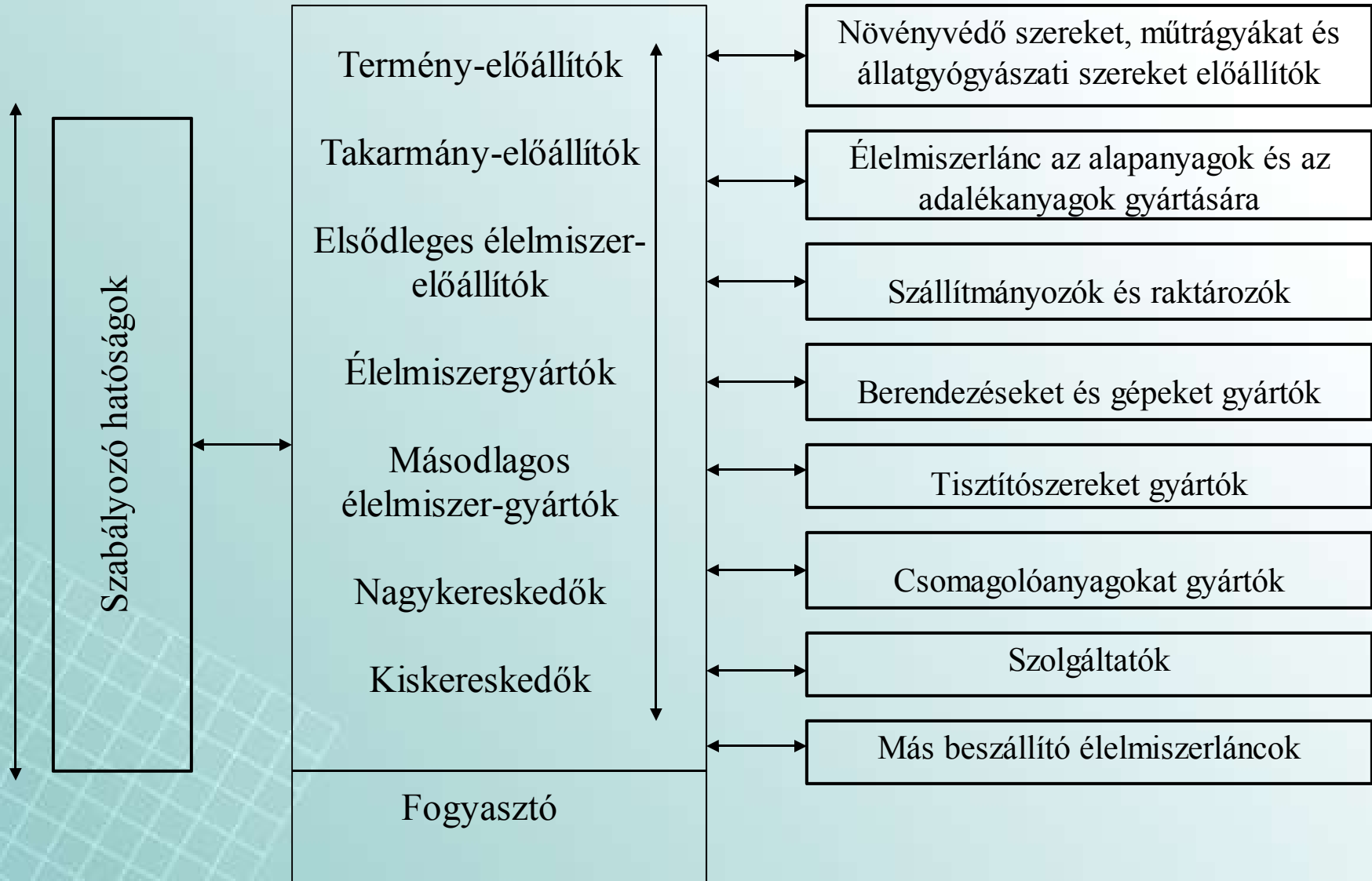
A követelményrendszer az élelmiszerláncban résztvevő valamennyi szervezetre alkalmazható.

- Termény előállítók
- Takarmány előállítók
- Elsődleges élelmiszer előállítók
- Élelmiszergyártók
- Szállítmányozók
- Raktározók
- Kis- és nagykereskedelmi értékesítők
- Berendezéseket, gépeket gyártók
- Csomagolóanyagokat gyártók
- Adalékanyagokat és egyéb összetevőket gyártók
- Szolgáltatók (pl.: takarítást ellátó szervezetek)
- Vendéglátó ipari tevékenységet folytatók

Általánosan elfogadott kulcselemei

- Közvetlen kapcsolattartás
- Rendszerirányítás
- Folyamatszabályozás
- HACCP alapelvek
- Előfeltételi programok
  - Infrastrukturális és karbantartó programok
  - Üzemeltetési előfeltételi programok

Kapcsolattartás az élelmiszerlánc mentén

A nemzetközi élelmiszer-biztonsági szabvány célja

- Harmonizálja az élelmiszer-biztonság irányítására vonatkozó követelményeket az élelmiszerlánc vállalatai számára az egész világra kiterjedő, globális szinten,
- Fokozza a vevői megelégedettséget az élelmiszer-biztonsági veszélyek eredményes szabályozásán keresztül, beleértve a rendszer aktualizálására vonatkozó folyamatokat.

A nemzetközi élelmiszer-biztonsági szabvány alkalmazása, jellemzői

- Az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos törvényben, rendeletben, szabványokban előírt szabályozó követelményt beépít, összekapcsol,
- nem csak a minimumkövetelményeket kell figyelembe venni,
- kizárólag élelmiszer-biztonsági szempontokat vesz figyelembe,
- egyéb irányítási rendszerekkel (ISO 9001:2000, ISO 14001:1996) való összeegyeztethetőség, integrálás lehetősége,
- valamennyi követelménye általános jellegű,
- megkönnyíti az auditálási célra való alkalmazását,
- elismeri, hogy az élelmiszerlánc szervezetei között különbségek vannak,
- alkalmazására, működtetése maximális előnyt biztosít a szervezet és az érdekelt felek számára egyaránt

Élelmiszerlánc (food chain)

Az élelmiszer és összetevői előállítási, feldolgozási, forgalmazási és kezelési szakaszainak és műveleteinek sorrendje az elsődleges termeléstől a fogyasztásig.

MEGJEGYZÉS: Az elsődleges termelés magában foglalja a takarmányok előállítását állattartás céljára és az állattartást élelmiszerek előállítására.

Élelmiszer-biztonság (food safety)

Bizonyosság, hogy az élelmiszer, szándék szerinti felhasználás esetén, nem ártalmas a fogyasztókra, amikor azt elkészíti és/vagy elfogyasztja.

MEGJEGYZÉS: Az élelmiszer-biztonság kapcsolatban van az élelmiszer-biztonsági veszélyek előfordulásával és nem tartalmaz más humán-egészségügyi szempontokkal kapcsolatos veszélyeket, mint pl. a hiányos táplálkozást.

Élelmiszer-biztonsági veszély (food safety hazard)

Az élelmiszerben előforduló biológiai, kémiai vagy fizikai hatású anyag, vagy az élelmiszer olyan állapota, amelynek káros egészségügyi hatása lehet.

MEGJEGYZÉS 1. : A veszély fogalmát nem szabad összetéveszteni a kockázat fogalmával, amely az élelmiszer-biztonsággal összefüggésben az egészségre káros hatás (pl.: megbetegedés) valószínűségét jelenti és ennek a hatásnak a súlyosságát (halál, kórházi ápolás, távolmaradás a munkából stb.), amikor valaki egy meghatározott veszélynek van kitéve.

2.: Az élelmiszer-biztonsági veszélyek magukban foglalják az allergéneket.

3.: A takarmányokkal és a takarmányok összetevőivel kapcsolatban azok a vonatkozó élelmiszer-biztonsági veszélyek, amelyek jelen lehetnek a takarmányban és összetevőiben és/vagy azok felületén, és amelyek azt követően átkerülhetnek az élelmiszerekbe a takarmányokat elfogyasztó állatokon keresztül, és ily módon várhatóan az ember egészségére káros hatásúak lehetnek

Élelmiszer-biztonsági politika (food safety policy)

A szervezetnek az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos mindenre kiterjedő szándéka és irányultsága, amelyet a felső vezetőség hivatalosan kinyilatkoztatott.

Kritikus szabályozás pont (critical control point - CCP)

Olyan élelmiszer-biztonsági lépés, amelyhez szabályozás alkalmazható a lényeges élelmiszer-biztonsági veszélyek megelőzéséhez, kiküszöböléséhez, vagy elfogadható szintre csökkentéséhez.

Kritikus határérték (critical limit)

Olyan előírás, amely elválasztja az elfogadhatóságot a nem elfogadhatóságtól.

MEGJEGYZÉS: A kritikus határértéket annak biztosítására hozták létre, hogy a CCP-eket szabályozni lehessen. A kritikus határértéket meghaladó vagy azt megsértő termékeket úgy kell tekinteni és kezelni, mint az esetlegesen nem biztonságos termékeket.

Üzemeltetési PRP (operational PRP) Üzemeltetési előfeltételi (prerekvizit) program (operational prerequisite program)

A veszélyelemzés során azonosított PRP, amely nélkülözhetetlen az élelmiszer-biztonsági veszélyek beviteli valószínűségének szabályozásához és/vagy a szennyeződések vagy az élelmiszer-biztonsági veszélyek termék(ek)ben vagy a gyártási környezetben való elterjedésének szabályozásához.

PRP az előfeltételek biztosításához szükséges, előfeltételi (prerekvizit) program (prerequisite program)

A művelet jellegéhez és jelentőségéhez igazodó, előírt eljárás(ok) vagy utasítás(ok), amelyek az üzemeltetési körülményeket javítják és/vagy fenntartják, hogy lehetővé váljon az élelmiszer-biztonsági veszélyek eredményesebb szabályozása, és/vagy amelyek szabályozzák az élelmiszer-biztonsági veszélyek beviteli valószínűségét a termékekbe és azok szennyező hatását vagy elterjedését a termék(ek)ben vagy a termék gyártási környezetében.

MEGJEGYZÉS: A PRP-kre alternatív fogalmak is használhatók. Pl. a jó gyártási gyakorlat (GMP), a jó higiéniai gyakorlat (GHP), a jó forgalmazási gyakorlat (GDP), a jó állatgyógyászati gyakorlat (GVP), a jó termelési gyakorlat (GPP), a jó kereskedelmi gyakorlat (GTP), infrastrukturális és karbantartó programok; és az üzemeltetés előfeltételeinek biztosításához szükséges, előfeltételi (prerekvizit) programok.

Szabályozó intézkedés (control measure)

Bármely élelmiszer-biztonsági intézkedés és tevékenység, amelyet egy élelmiszer-biztonsági veszély megelőzésére, kiküszöbölésére vagy elfogadható szintre csökkentésére lehet alkalmazni.

MEGJEGYZÉS: Ez a szakkifejezés magában foglalja a szabályozó intézkedéseket függetlenül attól, hogy azokat a HACCP-terv vagy az üzemeltetési PRP-k keretében hajtják végre.

ISO 22000:2004 Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer (I.)

1. Alkalmazási terület
2. Rendelkező hivatkozások
3. Szakkifejezések és fogalommeghatározások
4. Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer
  - 4.1. Általános követelmények
  - 4.2. A dokumentálás követelményei
5. A vezetőség felelősségi köre
  - 5.1. A vezetőség elkötelezettsége
  - 5.2. Élelmiszer-biztonsági politika
  - 5.3. Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer tervezése
  - 5.4. Felelősségi kör és hatáskör
  - 5.5. Élelmiszer-biztonsági csoportvezető
  - 5.6. Kapcsolattartás
  - 5.7. Váratlan eseményre való felkészülés és válasz
  - 5.8. Vezetőségi átvizsgálás
6. Gazdálkodás az erőforrásokkal
  - 6.1. Gondoskodás az erőforrásokról
  - 6.2. Emberi erőforrások
  - 6.3. Infrastruktúra
  - 6.4. Munkakörnyezet
7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása
  - 7.1. Általános útmutatás
  - 7.2. Az előfeltételi (prerekvizit) programok
  - 7.3. A veszélyelemzést lehetővé tevő előzetes lépések
  - 7.4. Veszélyelemzés
  - 7.5. Az üzemeltetési PRP-k tervezése és újratervezése
  - 7.6. A HACCP-terv tervezése és újratervezése
  - 7.7. A PRP-eket és a HACCP-tervet meghatározó előzetes információk és dokumentumok aktualizálása
  - 7.8. Az igazolás (verifikálás) tervezése
  - 7.9. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer működése
12. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer igazolása (verifikálása), érvényesítése (validálása) és fejlesztése
  - 8.1. Általános útmutatás
  - 8.2. Figyelemmel kísérés/felügyelet és mérés
  - 8.3. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer igazolása (verifikálása)
  - 8.4. A szabályozó intézkedések kombinációjának érvényesítése (validálása)
  - 8.5. Fejlesztés

4. Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer

4.1. Általános követelmények

4.2. A dokumentálás követelményei

4.2.1. Általános útmutatás

4.2.2. A dokumentumok kezelése

4.2.3. A feljegyzések kezelése

5. A vezetőség felelősségi köre (I.)

- 5.1. A vezetőség elkötelezettsége**
- 5.2. Élelmiszer-biztonsági politika**
- 5.3. Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer tervezése**
- 5.4. Felelősségi kör és hatáskör**
- 5.5. Élelmiszer-biztonsági csoportvezető**
- 5.6. Kapcsolattartás**
  - 5.6.1 Külső kapcsolattartás**
  - 5.6.2 Belső kapcsolattartás**

5. A vezetőség felelősségi köre (II.)

5.7. Váratlan eseményre való felkészülés és válasz

5.8. Vezetőségi átvizsgálás

5.8.1 Általános útmutatás

5.8.2 Az átvizsgálás bemenő adatai

5.8.3 Az átvizsgálás kimenő adatai

6. Gazdálkodás az erőforrásokkal

6.1. Gondoskodás az erőforrásokról

6.2. Emberi erőforrások

6.2.1 Általános útmutatás

6.2.2 Felkészültség, tudatosság és képzés

6.3. Infrastruktúra

6.4. Munkakörnyezet

7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása (I.)

7.1. Általános útmutatás

7.2. Az előfeltételi (prerekvizit) programok

7.2.1. Általános követelmények

7.2.2. Infrastrukturális és karbantartó programok

7.2.3. Az üzemeltetési előfeltételi programok

7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása (II.)

7.3. A veszélyelemzést lehetővé tevő előzetes lépések

7.3.1. Általános útmutatás

7.3.2. Élelmiszer-biztonsági csoport

7.3.3. A termék jellemzői

7.3.4. Szándék szerinti felhasználás

7.3.5. Folyamatábrák, a folyamat lépései és szabályozó intézkedések

7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása (III.)

7.4. Veszélyelemzés

7.4.1. Általános útmutatás

7.4.2. A veszélyek azonosítása és az elfogadható szintek meghatározása

7.4.3. A veszélyek felmérése

7.4.4. A szabályozó intézkedések azonosítása és felmérése

7.5. Az üzemeltetési PRP-k tervezése és újratervezése

7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása (IV.)

7.6. A HACCP-terv tervezése és újratervezése

7.6.1. A HACCP-terv

7.6.2. A CCP-k azonosítása

7.6.3. A CCP-khez tartozó kritikus határértékek meghatározása

7.6.4. A CCP-k felügyeleti rendszere

7.6.5. Tevékenységek a kritikus határértékeket meghaladó felügyeleti eredmények esetén

7. A biztonságos termékek megtervezése és előállítása (V.)

- 7.7. A PRP-eket és a HACCP-tervet meghatározó előzetes információk és dokumentumok aktualizálása**
- 7.8. Az igazolás (verifikálás) tervezése**
- 7.9. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer működése**
  - 7.9.1. Általános útmutatás**
  - 7.9.2. Nyomonkövethetőségi rendszer**
  - 7.9.3. Helyesbítések és helyesbítő tevékenységek**
  - 7.9.4. Az esetlegesen nem megfelelő termékek kezelése**
  - 7.9.5. Visszahívások**

8. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer igazolása (verifikálása), érvényesítése (validálása) és fejlesztése (I.)

8.1. Általános útmutatás

8.2. Figyelemmel kísérés/felügyelet és mérés

8.3. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer igazolása (verifikálása)

8.3.1. Belső audit

8.3.2. Az egyes igazolási (verifikálási) eredmények értékelése

8.3.3. Az igazolási (verifikálási) tevékenységek eredményeinek elemzése

8. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer igazolása (verifikálása), érvényesítése (validálása) és fejlesztése (II.)

8.4. A szabályozó intézkedések kombinációjának érvényesítése (validálása)

8.5. Fejlesztés

8.5.1. Folyamatos fejlesztés

8.5.2. Az élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer aktualizálása

Köszönöm a figyelmüket!

A QSTAR Minőségfejlesztési Tanácsadó Kft. elérhetőségei:

8200 Veszprém, Nap u. 3.

Telefon/fax: **06-88-403-922**

Weboldal: **www.qstar.hu**

E-mail: **qstar@vnet.hu**

Üzletágvezető: **Hanich Zsuzsanna**

Mobil telefon: **06-30-2351-696**

Ügyvezető igazgató: **Hámori Lászlóné**

Mobil telefon: **06-30-9594-426**

Az előadás fóliái a **www.qstar.hu** honlapon megtekinthetők